

עזון תורני שכוחי אֵלֵינוּ שֶׁל תְּנֵידָה

גליון 679

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתח האה

"אברהם הוליד את-יצחק"

ליצני הדור היו אומרים מאבימלך נתעברה שרה ולכן צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק, בדמותו של אברהם.

שואל הרב מבריסק: מה התכוונו הליצנים להרוויח בליצנות זו, שהרי הם לא יכלו להתכחש לנס הגדול ששרה בגיל 90 ילדה, וכן עשה הקב"ה נס שכל הנשים ילדו ומילכה גם היא ילדה, א"כ וכי אם שרה ילדה מאבימלך, אז זה לא נס!! זה גם נס! בכל מקרה, הם היו צריכים להודות שלידת יצחק, גם אם זה מאבימלך, זה באורח ניסי?

אלא התשובה: אם זה מאברהם, אז זה בא מסטרא דקדושה, אז זה בא בזכות הקדושה של אברהם ושרה, אז בכך זה נותן כבוד ולגיטמציה וחיזוק לדרך שאברהם בחר בו, אז הרבה אנשים יחזרו בתשובה וזה הם לא פירגנו... נס כן, שרה ילדה בת 90, אבל אם זה מאבימלך, אז זה לא מחזק את אברהם אבינו, זה מחזק את כוחות הטומאה. אם זה מאבימלך, אין זה מחייב מאומה אז מה, צריך כבר לשמור שבת!! צריך להניח תפילין!! לא! משתחווים לכל האלילים של אבימלך, מה זה משנה מה? אין זה מחייב לשנות אורח חיים..

"הלא רואים אנו עין בעין שהקב"ה עושה ניסים עם עם ישראל, עם יושבי הארץ, הכל חשים שכל המאורעות המתרחשות איתנו, הם שלא כדרך הטבע, כל הישרדותו של העם היהודי 2000 שנה, זה הרי אומר משהו שהכבשה שרדה מ-70 זאבים!! אין לך מופת גדול מזה!!! שואל הרב מבריסק: ומה אומרים הכופרים? הליצנים והרשעים? יד המקרה, כוחנו וכו', אבל איך אפשר!! אומר הרב מבריסק: "פשוט, גם הם יודעים את האמת, אבל הם לא יכולים להודות שהניסים הם בשביל החרדים, בשביל לומדי התורה, זה לא, כי אז הם פשטו את הרגל, הם לא יגידו את זה..

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

כיצד הצליח עשיו הרשע לרמות את יצחק אביו ולהעמיד פני צדיק? הרי צדיקים גדולים רואים על פרצופו של האדם העומד מולם אם צדיק הוא או רשע, וא"כ כיצד יתכן לומר על יצחק אבינו שטעה בעשיו? לאמיתו של דבר, יצחק אבינו ידע היטב מיהו עשיו בנו הבכור, ובכל זאת אהב אותו. אפשר להבין זאת עפ"י מעשה שהיה: בחצרו של האדמו"ר היבית ישראלי מגור הסתובב חסיד שהיה צבוע. כאשר היה מגיע אל הרבי היה מתלבש כחסיד ומתנהג בקדושה וטהרה, אבל בביתו היה רחוק בהתנהגותו מחסידות ומקדושה. החסידים ידעו זאת, וכשראו שהרבי מגלה כלפיו יחס של חיבה, הדבר עורר אצלם תמיהה. עד שפעם פנה הגבאי לרבי ואמר: "רבי, הרי הוא צבוע!" אמר הרבי: "אני יודע שהוא צבוע, ואני אוהב את הצבוע הזה!... יש בכך גם צד חיובי. תאר לעצמך שהיה בא אלי ואומר לי שאינו דתי, שרצונו לפרוק מעליו עול תורה ומצוות. מה יכולתי אז לעשות לו? הרי הייתי מאבד אותו ואת כל בני משפחתו לדורי דורות. אבל במצב הנוכחי, כל זמן שהוא מגיע אלי, את ילדיו ישלח לשיבות ותלמודי תורה וכך 'נרוויח', לפחות, את הילדים. לכן, את הצבוע הזה אני אוהב!..."

כל זמן שבחור מחפש להיות בסדר, מרגיש לא נעים ומנסה להראות כצדיק, יש ממנו תקווה, כי הגם שבסתר הוא אינו נוהג כשורה, הרי לפחות בגלוי הוא עדיין שומר על גבול מסוים של התנהגות ראויה. אם היה מגיע חלילה למצב שאין לו מה להפסיד, היה פורק עול בראש כל חוצות. יצחק אבינו ערך לעצמו חשבון, הרי יודע אני בדיוק מיהו עשיו, אך כל זמן שאני נותן לו את התחושה שאני אוהב אותו, ושהוא צדיק, לכל הפחות הוא שומר כשרות והכיפה עדיין על ראשו. לעומת זאת, אם לא אתן לו את הכבוד הזה, הוא יפרוק עול ויעבור על כל האיסורים שבתורה.

זמני השבת
הדלקת נרות 4:15
מוצאי שבת 5:16
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ר"ת: 5:49

אָהַל הַהֵלֶלֶה

נחלקו רבותינו הראשונים, באדם ששונה מים או שאר משקאות (חוץ מיין) בתוך הסעודה (כלומר, סעודה עם פת לחם), האם עליו לברך על אותם משקאות ברכת "שהכל נהיה בדברו" לפני שישתה או לא. שלדעת בעל הלכות גדולות, ועוד מגדולי רבותינו הראשונים, יש לברך על שתית משקאות בתוך הסעודה, כשם שיש לברך על שתיה מחוץ לסעודה. אך לעומת זאת, דעת רוב רבותינו הפוסקים שאין לברך על שתית משקה בתוך הסעודה, משום שאין דרך לאכול בלא לשתות, והשתיה באה מחמת האכילה, ולכן המשקאות נפטרים בברכת "המוציא".

להלכה פסק מרן השלחן ערוך (סימן קעד), שהעיקר כדעת הסוברים שאין לברך על משקים הבאים בתוך הסעודה, כמו שפסקו רש"י ורבינו תם. אולם בכל זאת הביא מרן השלחן ערוך גם דעת בעל הלכות גדולות, שיש לברך על המשקאות אף בתוך הסעודה, וסיים בזו הלשון: "והרוצה להסתלק מן הספק, ישב קודם הנטילה במקום סעודתו, ויברך על דעת לשתות בתוך סעודתו". עד כאן. כלומר, יברך על משקה כלשהו ברכת שהכל, ובזה יפתור את כל המשקאות שבסעודה מברכה. אולם כל זה אינו אלא חומרא, אבל מעיקר הדין הלכה כדברי האומרים שאין לברך על משקאות בתוך הסעודה.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ויתרוצצו הבנים בקרבה"

עוד בילדותו, התבלט המהר"ל מפראג בחכמתו היתרה, יחד עם אהבת ישראל שבו. בהיותו כבן חמש, ישב עם חבריו אצל המלמד, וכשהגיעו בפרשת תולדות אל הפסוק "ויתרוצצו הבנים בקרבה", הסביר להם רבם את דברי רש"י שכאשר עברה רבקה על פתחי תורה, היה יעקב רץ ומפרכס לצאת, וכשעברה על פתחי עבודה זרה ב יקש עשו לצאת. פנה הילד אל המלמד ושאל: "את יעקב אפשר להבין למה לא יצא אל בית המדרש, משום שעשו מנע זאת ממנו. אולם על עשו אני תמה, מי היה מעכו לצאת לעבודה זרה?" נהנה המלמד מהשאלה המקורית, ובהכירו את הילד החרוף, אמר לו: "אולי יש לך גם תשובה לשאלתך הטובה?" והילד השיב לאחר שהרהר מעט בדבר: "חושבני, שעשו לא רצה לצאת בלי יעקב, שכן ידע שלא תהיה לו כל מטרה בחייו, שהרי את מי יצער ואת מי ירדוף? על מי יעליל עלילות שפלות ועל מי יגזור גזרות קשות, אם יעקב לא יהיה יחד עמו? הוא היה באמת מתרוצץ ומפרכס לצאת, אבל לא בגפו, אלא רק עם יעקב אחיו..."

"ויבז עשו את הבכורה"

בספר "דברי ישראל" (מוד"ץ) מבאר בדרך רמז את חטאו של עשו, שהוא יצא מנקודת הנחה שאינו מסוגל לעבוד את ה' כמו יעקב הצדיק. שכן הוא איש שדה, הוא לעולם לא יגיע להיות "איש תם יושב אוהלים". לפיכך הוא אפילו לא ניסה להתחיל לעבוד את ה'. "ויבז עשו את הבכורה", זלזל בהתחלת העבודה, בבכורה. חטא זה מדגישה התורה וזוקפת לחובתו של עשו: מפני מה לא ניסית לכל הפחות. עשו סירב לעבוד את עבודת ה' בטענה שהוא ממילא לא יצליח להגיע רחוק, אין לו סיכוי להגיע להישג כלשהו ולכן מוטב יהיה להתבטל לחלוטין. בספר "דעת תבונות" (אות קכה והלאה) עומד רבינו הרמח"ל על ההבדלים במעשי האדם ופעולותיהם, ובין דבריו הוא מדגיש שלכל פעולה יש השפעה והשלכה. בלשון קדשו: "נמצא, שכל תנועה קטנה שבאדם מנוענעת דברים רבים וגדולים – כלל כל הנבראים העליונים והתחתונים, הגשמיים והרוחניים, וכל הכוחות הנבדלים, והשפעותיו יתברך בהם". הפעולה הקטנה והראשונה היא שגוררת אחריה את היתר. "גופא בתר רישא גריר". ונראה להסמיק בדרך רמז את ציווי התורה "כי את הבכור... יכיר לתת לו פי שניים... לו משפט הבכורה". חשיבותו של הבכור היא לא בגלל שהוא היה ראשון, שכן לא הוא בחר להיות בכור, לא בידו היה הדבר, אלא שהוא זה שמכוחו נעשה ההמשך, הוא זה שפעל את הפעולה הראשונה, לכן בחשבון הכולל פעולה זו חיונית לכל ההמשך. כנגד עשו שביזה את הבכורה, את הפעולה הראשונה שלדעתו לא מהותית. מצאנו את ההיפך הגמור: יעקב אוחז אפילו בעקב, לא מוותר גם על דברים שנראים חסרי משמעות. (במחשבה תחילה)

אהל המעשה

"הווה גביר לאחיד"

בספר לב ישראל מהרה"ח ר' ישראל גרוסמן מסופר על הרה"ח רבי נחמן יוסף וילהלם זצ"ל שסיפר, שקודם עלותו לארץ ישראל, נסע להרבה מצדיקי הדור לקבל מהם ברכת 'צאתכם לשלום'. במהלך נסיעותיו, הגיע לחצר הקודש של הרבי מקרלין, האדמו"ר רבי ישראל מסטאלין זי"ע, המכונה בפי חסידי קרלין – "הפרנקפורטר", על שם מקום מנוחתו. כשהגיע רבי נחמן לבית הרבי, מצא את דלת חדרו פתוחה לרווחה, הציץ פנימה וראה את הרבי יושב בראש השולחן, וסמוך אליו יושב אדם זקן. הזקן סיפר לרבי עובדות ומעשים מצדיקים שזכה להכירם, הוא דיבר בקול וניתן היה לשמוע את כל מהלך שיחתו. "בידי הוה עובדא", סיפר הזקן: "מעשה אירע אצל זקנו של הרבי, האדמו"ר בעל ה'בית אהרן' זי"ע. שנה אחת הקדים החורף לבוא, ומראש השנה החלו לרדת גשמים עזים, רוחות סוערות השתוללו בחוצות, וכפור עז שרר. תוך ימים ספורים התכנסתה העיר קרלין והסביבה במעטה לבן. שלג כבד הצטבר על גגות הבתים והפך עד מהרה לקרח. חג הסוכות עמד בשער, ובאיזור לא ניכרה שום תכונה לקראת החג. גם אותם בתים שהיו להם סוכות מוכנות, ומעל הסכך היה צריך רק להזיז את ה'גגון' – לא ניתן היה להזיזו. בליבי גמלה ההחלטה, סיפר הזקן, לעשות כל שביכולתי כדי שה'בית אהרן' יוכל לקיים את מצות הסוכה. נעמדתי על הגג בקור העז, וחרפתי את נפשי. עמלתי ויגעתי במשך שעות וימים לשבור את ערימות הקרח שהצטברו. גירדתי עוד קצת שלג ועוד קצת, עד שלאחר עמל ויגיעה עלה בידי לנקות את כל הגג. הזזתי את ה'גגון', וכיסיתי את הסוכה בסכך כשר. בדיוק באותו היום ערב סוכות היה, השמים התבהרו והשמש יצאה להאיר. כשהסוכה היתה מוכנה ומקושטת – נכנסתי לבשר לרבי את הבשורה הטובה שהסוכה מוכנה. האדמו"ר הבית אהרן קם מכסאו, יצא לחצר, וכשראה את הסוכה מוכנה – קרנו פניו הטהורות מאושר ושמחה. הוא פנה אלי ואמר: 'יש בידך לבחור לזכות להיות "עמי במחיצתי בן עדן", או לזכות בעשירות מופלגת לך ולזרעך, ולעולם לא יחסר לך ממון, גם כשתהיה בדרכים, תכניס את היד לכיס ותמצא כסף'. על אתר עניתי שאני בוחר בעשירות!" סיים הזקן ואמר: "מה אומר ומה אדבר, ברכתו של הצדיק התקיימה במלואה. מעולם לא היה חסר לי כסף, שפע רב הושפע לי ולבני!"

ממשיך הרב גרוסמן ומספר, אבא זצ"ל, כשהיה מספר את הסיפור, היה מסיים ואומר: "הרבה שנים לא הסכמתי ולא ירדתי לסוף דעתו של אותו זקן וחסידי. היתה לו האפשרות לבחור בדבר הגדול ביותר, לשהות במחיצת הרה"ק הבית אהרן, מי יוכל לתאר את גודל התענוג והאושר לשהות בהיכלו של הרבי?! איככה העדיף, את העשירות, תענוג חולף ועובר, על תענוג רוחני לנצח נצחים?!. לאחר שנים, סיפר את המעשה למחותנו הרה"ח

רבי יוסף קנובליך זצ"ל, מחשובי חסידי בעלזא וממקורבי הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע. להפתעתו, הגיב רבי יוסף ואמר: "הצדק עמו וטוב עשה שבחר בעשירות. גם אני, אמר רבי יוסף, אם היו נותנים לי לבחור בין שתי הברירות, הייתי בוחר בעשירות". אבא הרים את גבות עיניו בהבעת פליאה... אולם ר' יוסף קרא את מחשבותיו ואמר: "אם היה בוחר להיות "עמי במחיצתי" הרי את נפשו הציל, ולעצמו היה "מסודר" במנוחה נכונה. מה שייך יותר טוב מזה? אבל איזו תועלת היתה צומחת מזה לאחרים?! בזה שבחר בעשירות, יכול היה לגרום הנאה להרבה יהודים, לעזור לאלמנות וליתומים, לסייע בהכנסת כלה, ועוד הרבה הרבה צדקות וחסד, נו... הפטיר ר' יוסף, מה יותר טוב "עמי במחיצתי" או לעזור לעשרות ומאות אנשים בצדקה וחסד!" "בתשובה זו", אמר אבא, "הבנתי את עומק מחשבתו ומהלך חייו של מחותני רבי יוסף קנובליך זצ"ל"

"את בתי התפילין תעשה בצבע זהב", הודיע תייר אמריקני ליצרן בתי התפילין.

"יש לי הרבה כסף ואני רוצה משהו ייחודי". היצרן נענע בראשו בשלילה: "אסור. הלכה למשה מסיני שהבתים יהיו בצבע שחור". "אז את הרצועות", התעקש התייר, "בצבע זהב". היצרן משיב בשלילה: "הלכה למשה מסיני - שחור". כך גם הייתה התגובה לבקשת האמריקני לכתוב את הפרשיות בדיו מוזהב. ההלכה אומרת רק שחור. בקבלת בתי התפילין, כשביקש התייר חשבונות, השיב היצרן: "אין חשבונות. הלכה למשה מסיני - רק בשחור"...

קצבה האמת

" ויאמר עשו הנה אֶנְכִי הוֹלֵךְ לְמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְכָרָה."

עשיו עייף ומותש מהמרדף היומיומי אחר ה'ציד' ומחפש משהו שימלא את רעבונו, משהו 'ללעוטי'. ומשום שאינו מאמין בהישארות הנפש או בקיומה של הנשמה ולשיטתו הוא ממילא 'הולך' למוות, הוא דוגל בחיים של נהנתנות לשמה ועיסוק מתמיד בחיפוש אחר ריגושים, מימוש תאוות, כמה שיותר מהר וכמה שיותר. האמת, שהבכורה על שלל מחויבויותיה, פשוט משעממת אותו. הרבה יותר מדבר אליו, נזיד עדשים מהביל וטרי שאפשר להערות ישירות לקיבה (אפילו בלי ללעוס) ולחוש סיפוק מידי. הבעיה, שרדיפה מתמדת אחר תאוות גשמיות וסיפוקים מיידיים, מעניקה תחושת סיפוק זמנית בלבד. היא מביאה את האדם לקהות חושים ואדישות ודורשת ממנו להתמכר לריגושים ההולכים וגדלים, בלעדיהם הוא חווה תהומות של שעמום וריקנות. בתוך כל אחד מאתנו שוכן "עשיו" קטן שמשכנע אותו "לאכול ולשתות" בלי חשבון "כי מחר נמות". הבעיה, שכניעה לתוכנית שלו, מכניסה אותנו לסחרור של התמכרות לריגושים חיצוניים ומרחיקה אותנו מהעונג והסיפוק האמיתיים, השמורים למי שדואג להזין כראוי את נשמתו. אז מה עושים? יש משהו כל כך מושך ב"עשיויות" הזו, משהו כל כך עוצמתי, מרגש, חושני. כל כך מיידי... רק להיענות לכל השפע המסנוור הזה, שמצוי וזמין בהישג יד וכבר לחוש בעונג... איך אפשר בכלל להתנגד לו? ואת מי מעניין הרגע הבא והמחיר שנשלם על הסיפוק המיידי הזה, כשהאלטרנטיבה דורשת מאמץ גדול בהרבה? אכן, זאת עלינו לדעת נאמנה, עונג רוחני דורש מאמץ גדול יותר. בניגוד לעונג הגשמי שמעודד התמסרות חסרת מעצורים וגבולות, שזמין ומיידי. עונג רוחני דווקא תובע הימנעות, הוא דורש שמירה על גבולות ואיפוק. הוא מגדיר מה טוב וממה כדאי להימנע ולפעמים דורש מאמץ וסבלנות וכזזה הוא הרבה פחות מושך. עשיו חי את הרגע, חיים מלאי אדרנלין ואקשן מתפרץ. הוא בולע אותם במלוא העוצמה בלעיטה אחת גדולה. אבל מי ש'לוקח לבסוף את כל הקופה' וזוכה גם ברוח וגם בחומר, זהו דווקא תאומו יעקב. זה שנשמע לחוקי התורה, השקט יותר, היושב באהל יותר, המגביל ומרחיק את עצמו ממה שאסור ונהנה מהעולם הזה במידה. ועל זה נאמר: יש דרך קצרה שהיא ארוכה ויש דרך ארוכה שהיא קצרה, על זה בדיוק בכה עשיו! אולי בראיה קצרה נראה היה שעשיו מצליח ונהנה. אבל לאחר זמן כולם רואים שאת ההנאה האמיתית כזו שלא חולפת לעולם נהנה דווקא היעקב' האיש תם היושב האהלים.

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

לבריאות ברכה והצלחה
אליאן בת נעימה הי"ו
וכל משפחתה א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכני"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 16:15

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 16:10
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:00
"יש קונה עולמו בשעה
אחת"
שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נגיס ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 16:10
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00